

Löytyykö Paras?

Palstalla seurataan kunta- ja palvelurakennemuutoksen etenemistä eri puolilla Suomea.

Leena Leppänen

Forssan perusturvajohtaja

Millaisia uusia käännteitä Paras on tuonut Forssan-seudulle?

Ei minkäänlaisia, sillä nykyiset järjestelyt riittävät. Forssan seudulla on toiminut jo vuosia terveydenhuollon kuntayhtymä, johon kuuluu viisi kuntaa: Forssa, Tammela, Ypäjä, Humppila ja Jokioinen. Näiden asukasluku on yhteensä 35 000. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon lisäksi kuntayhtymän hoidettaviksi oli siirretty jo ennen Paras-hanketta joitakin sosiaalipalveluita, esimerkiksi perheneuvola sekä oppilashuolto.

Forssan kaupungilla olisi halua siirtää kuntayhtymän hoidettaviksi enemmänkin sosiaalipalveluita, mutta muut kunnat eivät sitä halua.

Mitä Forssa haluaisi?

Forssa esitti Paras-selvityksessään, että kaupunki voisi siirtää koko sosiaalitoimen kuntayhtymään. Se aiheuttaisi mutkia, mutta se ei olisi mahdotonta.

Siirrosta hyötyisi ainakin vanhustenhuolto, jossa sosiaali- ja terveydenhuollolla on paljon yhteisiä asiakkaita. Esimerkkinä voisi olla kotiutus. Yksi työntekijä hoitaa sitä nyt kuntayhtymässä tiettyyn pisteeseen, minkä jälkeen hän ilmoittaa kuntaan, että tällainen potilas olisi nyt tulossa teille asiakkaaksi. Hänen osuutensa loppuu siihen, ja prosessi katkeaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden yhdistämisestä hyötyisivät myös mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivät asiakkaat. Ja jos kolme edellä mainittua ryhmää siirrettäisiin, ei olisi enää järkevää jättää pientä ripettä omaksi organisaatiokseen. Ja onhan esimerkiksi lastensuojelu lähentynyt entistä enemmän terveydenhuoltoon. Sitä edellyttää jo nykyinen lakikin.

Et pelkää medikalisaatiota?

Minusta sitä uhkaa ei ole. Yhtä hyvin kuntayhtymään voitaisiin liittää vaikkapa tienhoitoyksikkö. Ei siitä silti tulisi terveydenhuoltoa, vaan se pysyisi tienhoitona. Malleja terveydenhoidon- ja sosiaalihuollon yhdistä-

misestä samaan organisaatioon on olemassa vaikkapa kehitysvammahuollossa. Ei niissä yksiköissä ole huonosti käynyt.

On tärkeää, miten organisaatiota johdetaan ja kuka sitä johtaa. Tietyin substanssialan asiantuntijuus ei ole oleellista, vaan se, että johtajalla on johtamis halua, taitoa ja näkemystä.

Kunnat ovat kuitenkin käyneet keskenään neuvotteluja. Miten ne ovat sujuneet?

Kunnilla on ollut yhteistyötä jo ennen Paras-hanketta. Hankkeen alettua yhteistyöhenki ensin hiekan viileni, jopa kylmeni. Nyt se on onneksi taas lämmennyt. On asioita, joita kunnissa ei kannata näperrellä yksin.

Silti kaikkien kuntien tavoitteet ovat erilaisia. Syksyllä päättyvässä *Mä itte kotona* -hankkeessa olemme mietineet seudullista vanhustenhuoltoa. Ypäjällä esimerkiksi iäkkäitten määrä ei lisääntynyt ennen vuotta 2025, kuten muissa kunnissa. Ypäjäläisiä arveluttaa, mitä tapahtuu, jos vanhustenhuolto seudullistuu. Nyt heillä menee hyvin. Miten asiat muuttuisivat?

Aika ja paikka eivät tunnu olevan vielä sopivia laajamittaiselle yhteistyölle, mutta sen aika tulee. Asukasluvut ovat kunnissa niin pieniä.

Miltä sosiaalihuollon tulevaisuus näyttää?

Tilanne on epäselvä kaikkialla Suomessa, sillä kukaan ei ole määritellyt, mitä terveydenhuolto ja siihen läheisesti liittyvät sosiaalipalvelut ovat.

Erityisesti sosiaalihuolto tarvitsisi määritelmää. Terveydenhuollossa 20 000 väestöpohjan vaatimus on jo ihan hyvä ja riittävä, mutta sosiaalipuolella tilanne ei ole näin selkeä. Joku asiantuntija sanoo, että lastenhuolto liittyy läheisesti terveydenhuoltoon, toinen sanoo, että se on vanhustenhuolto. Niinpä järjestelyt ovat hyvin erilaisia eri puolilla Suomea. Sosiaalihuollosta on muodostumassa oikea sillisalaatti. Nostan hattua sille, joka ottaa kokonaisuudesta selvää.